

ARCHIEF WATERSCHAP DE CROGTEN
EN GALDERSE VUGT

1753
~~1834~~-1945

**Inventaris van het archief van het Waterschap
DE CROGTEN EN GALDERSE VUGT
1753-1945**

De polder 'De Crogten' bestond uit lage wei- of hooilanden, met hier en daar wat veengrond, gelegen in de gemeente Teteringen. De polder waterde uit op de rivier de Mark.¹ In 1834 werd 'De Galderse Vugt' toegevoegd. De totale oppervlakte bedroeg ruim 90 ha. In 1866 kreeg het 'Waterschap de Crogten en Galderse Vugt' een bijzonder reglement, vastgesteld door Provinciale Staten bij hun besluit van 4 juli (Provinciaal blad 1866, nr. 69).²

Door de aanleg van het industrieterrein 'De Crogten' verloor het waterschap zijn bestaansrecht, waardoor het op 1 januari 1957 werd opgeheven.

Het archief van het waterschap bevond zich voor een deel als in bewaring gegeven archief in het Gemeentearchief Breda (Aanwinst 1954, nr. 18), voor een ander deel was het als gedeponeed archief opgenomen in het secretariaarchief van de gemeente Teteringen. Nadat als gevolg van de gemeentelijke herindeling van 1 januari 1997 de archieven van Teteringen naar Breda waren overgebracht, konden beide archiefonderdelen worden samengevoegd en in één inventaris worden beschreven. De herkomst van de verschillende archiefstukken is in de concordans terug te vinden door toevoeging van de letters B (Breda) en T (Teteringen).
GvdH/21-10-97.

In april 2005 zijn bij de (her)inventarisatie van de Hoge en Lage Vugt aangetroffen ongenummerde stukken van De Crogten en de Galderse Vugt aan de inventarisnummers 3, 13 en 14 toegevoegd. Stukken uit inv.nr. 12 zijn gevoegd bij vergelijkbare stukken in inv.nr. 2 en 13. Als nieuw nummer is toegevoegd 44a. De toegevoegde stukken zijn afkomstig uit Teteringen.
HvK/26-4-2005.

INVENTARIS

A. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

1. Verslagen van de vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, 1844-1863. 1 omslag
- 2-5. Ingekomen en minuten van uitgegane stukken, 1846-1945. 4 omslagen
  2. 1846-1899.
  3. 1900-1929.
  4. 1930-1939.
  5. 1940-1945.
6. Publicaties van het Dagelijks Bestuur, 1867, 1875, 1891 en 1943. 1 omslag
7. Besluiten van de vergadering van stemgerechtigde ingelanden van het waterschap, 1 omslag

---

¹ A. de Geus, Jhr. E.C.B. van Rappard, **Statistiek Tableau der polders in Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch 1843, pag. 106. (GAB, DEP 4 155-H-7, voorheen 1B-A-38)**

² Waterschap "de Crogten en Galdersche Vugt", 's-Hertogenbosch 1894. (GAB 2-F-18)

1892-1942.

B. STUKKEN VAN BIJZONDERE AARD

1. Organisatie

8. Besluit van Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Brabant, waarbij een gedeelte van de Galderse Vugt met de Crogten onder Teteringen verenigd wordt, 1834 februari 15. Authentieke gelijktijdige kopie. 1 stuk
9. Bijzonder reglement voor het waterschap, 1888. Met stukken betreffende de wijzigingen van dit reglement, 1888 en 1902-1905. 1 omslag
10. Verordening regelende de wijze van afkondiging van keuren of politieverordeningen voor het waterschap, 1888 oktober 6. 1 stuk

2. Bestuur en Personeel

11. Missive van de Secretaris-Generaal bij het Ministerie der Staats-Secretarij aan het bestuur van de Crogtenpolder inzake ontbrekende gegevens voor een Koninklijke Almanak, 1807 november 10. 1 stuk
12. Stukken betreffende de verkiezing van bestuursleden, 1862-1882. 1 omslag
13. Roosters van aftreding van de leden van het Dagelijks Bestuur, 1846, 1863-1936. 1 omslag
14. Lijsten van stemgerechtigde ingelanden, 1864-1944. 1 omslag
15. Oproepingen van stemgerechtigde ingelanden ter vergadering, 1876-1932. 1 omslag
16. Staat van het ambtenarenpersoneel op 31 december 1931 in dienst van het waterschap, 1932 juli 1. 1 stuk
17. Akte van borgtocht voor de penningmeester, 1942 december 22. 1 stuk

3. Financiën

3.1. Verantwoording van het financieel beheer

- 18-22. Rekeningen van de poldermeester van de 5 katernen,

- Crogten
1753-1803. 1 omslag
18. 1753-1763. Met afschrift.
19. 1763-1773.
20. 1773-1783.
21. 1783-1793.
22. 1793-1803. Met bijlagen. 1 omslag
23. Rekeningen en begrotingen van de penningmeester van de polder de Crogten en Galderse Vugt, 1833-1889. Met bijlagen. 1 pak
24. Rekeningen van de penningmeester van de polder de Crogten en Galderse Vugt, 1890-1942. Met bijlagen. 1 pak
N.B. De rekeningen en begrotingen lopen t/m 1902/03 over twee kalenderjaren ; 1904/1906 loopt van jan t/m juni en 1906/1908-1942/1944 lopen van juli t/m juni. Van de dienstjaren 1902/1903 en 1938/1940 zijn alleen de bijlagen bewaard gebleven.
25. Begrotingen, 1890/1891-1942/1944. 1 omslag
N.B. Zie noot bij inv.nr. 24.
- 26-29. Journalen of kasboeken van de penningmeester, 1904-1940. 4 deeltjes
26. 1904 jan. 1 - 1906 juni 30.
27. 1906 juli 1 - 1914 juni 30.
28. 1914 juli 1 - 1922 juni 30.
29. 1922 juli 1 - 1940 juni 30.
30. Processen-verbaal van opnemng der boeken en kas, 1905-1943. 1 omslag
- 3.2. Heffingen**
31. Kohieren van het dijkschot en sluisgeld voor de polder de Crogten en Galderse Vugt, 1833-1842. 1 omslag
32. Kohieren van de omslag over het waterschap, 1843-1849, 1851, 1855, 1861 en 1881. 1 omslag
N.B. Voor de kohieren van de omslagen van jongere datum zie de bijlagen van de rekeningen.
33. Dwangbevel voor Elisabeth Vlamings wegens achterstallige lasten over het jaar 1849, 1851 september 20. 1 stuk
- 34-36. Leggers van de hectarentalen, 1881 - ca. 1935. 3 katernen
34. Stand van zaken op 1881 januari 1.
35. Opgemaakt ca. 1920.

36. Opgemaakt ca. 1935.
37. Lijsten van percelen vallende in het waterschap, 1928-1934. 1 omslag
- 4. Eigendommen en waterstaatkundige werken**
38. Besluit van de Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Brabant, waarbij in het geschil met de gemeente Teteringen het Waterschap wordt gelast de sluis in de Crogt dijk te repareren, 1835 mei 26. Authentiek gelijktijdig afschrift. 1 stuk
39. Besluit van de Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Brabant op het rekest van Adriaan Kanters, Damatus Leenaerts en Hendrik Boomaars om schadevergoeding van het waterschap wegens aardhaling, 1846 dec 22. Met bijlage. 2 stukken
40. Stukken betreffende het besluit van stemgerechtigde ingelanden tot het voeren van een rechtsgeding tegen Cornelis Claessen, wegens het ongeoorloofd weggeven van gemaaid gras aan de Crogt dijk, 1866. 1 omslag
41. Akte van afstand van het uitsluitend visrecht door ingelanden, 1881 mei 1. 1 stuk
42. Legger van de waterleidingen, waarvan de loop zich tot het waterschap bepaalt, 1888. Concept. 1 stuk
43. Processen-verbaal van gehouden schouwvoeringen, 1888 en 1891. 1 omslag
44. Onderhandse overeenkomst met het Rijk, waarbij het recht van aardhaling op zekere percelen wordt afgestaan, 1912 juni 17. 1 stuk
N.B. Met goedkeuringsbesluit van de Minister van Waterstaat, 1912 juli 3. Zie ook inv.nr. 2.
- 44a Ingekomen stukken betreffende aanvraag van vergunningen voor het leggen van een kabel voor de Rijkstelegraaf en het maken van een spoelenput daarvoor, 1921-1922. 1 omslag
45. Akte van verpachting van de jacht, 1934 juli 1. 1 stuk
46. Akte van afstand van het jachtrecht door de ingelanden, 1936. 1 stuk

CONCORDANS *concordans*

**Inventaris van het archief van het Waterschap
DE CROGTEN EN GALDERSE VUGT
1753-1945**

De polder 'De Crogten' bestond uit lage wei- of hooilanden, met hier en daar wat veengrond, gelegen in de gemeente Teteringen. De polder waterde uit op de rivier de Mark.¹ In 1834 werd 'De Galderse Vugt' toegevoegd. De totale oppervlakte bedroeg ruim 90 ha. In 1866 kreeg het 'Waterschap de Crogten en Galderse Vugt' een bijzonder reglement, vastgesteld door Provinciale Staten bij hun besluit van 4 juli (Provinciaal blad 1866, nr. 69).²

Door de aanleg van het industrieterrein 'De Crogten' verloor het waterschap zijn bestaansrecht, waardoor het op 1 januari 1957 werd opgeheven.

Het archief van het waterschap bevond zich voor een deel als in bewaring gegeven archief in het Gemeentearchief Breda (Aanwinst 1954, nr. 18), voor een ander deel was het als gedeponneerd archief opgenomen in het secretariaearchief van de gemeente Teteringen. Nadat als gevolg van de gemeentelijke herindeling van 1 januari 1997 de archieven van Teteringen naar Breda waren overgebracht, konden beide archiefonderdelen worden samengevoegd en in één inventaris worden beschreven. De herkomst van de verschillende archiefstukken is in de concordans terug te vinden door toevoeging van de letters B (Breda) en T (Teteringen). GvdH/21-10-97.

INVENTARIS

A. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

1.	Verslagen van de vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, 1844-1863.	1 omslag
2-5.	Ingekomen en minuten van uitgegane stukken, 1846-1945. 2. 1846-1899. 3. 1900-1929. 4. 1930-1939. 5. 1940-1945.	4 pakken
6.	Publicaties van het Dagelijks Bestuur, 1867, 1875, 1891 en 1943.	1 omslag
7.	Besluiten van de vergadering van stemgerechtigde ingelanden van het waterschap, 1892-1942.	1 omslag

B. STUKKEN VAN BIJZONDERE AARD

1. Organisatie

8.	Besluit van Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Brabant, waarbij een gedeelte van de Galderse Vugt met de Crogten onder Teteringen verenigd wordt, 1834 februari 15. Authentieke

---

¹. A. de Geus, Jhr. E.C.B. van Rappard, Statistiek Tableau der polders in Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch 1843, pag. 106. (GAB 18-A-38)

². Waterschap "de Crogten en Galdersche Vugt", 's-Hertogenbosch 1894. (GAB 2-F-18)

- gelijktijdige kopie. 1 stuk
9. Bijzonder reglement voor het waterschap, 1888. Met stukken betreffende de wijzigingen van dit reglement, 1888 en 1902-1905. 1 omslag
10. Verordening regelende de wijze van afkondiging van keuren of politieverordeningen voor het waterschap, 1888 oktober 6. 1 stuk
- 2. Bestuur en Personeel**
11. Missive van de Secretaris-Generaal bij het Ministerie der Staats-Secretarij aan het bestuur van de Crogtenspolder inzake ontbrekende gegevens voor een Koninklijke Almanak, 1807 november 10. 1 stuk
12. Stukken betreffende de verkiezing van bestuursleden, 1846-1882. 1 omslag
13. Roosters van aftreding van de leden van het Dagelijks Bestuur, 1863-1910, 1928-1936. 1 omslag
14. Lijsten van stemgerechtigde ingelanden, 1864-1944. 1 omslag
15. Oproepingen van stemgerechtigde ingelanden ter vergadering, 1876-1932. 1 omslag
16. Staat van het ambtenarenpersoneel op 31 december 1931 in dienst van het waterschap, 1932 juli 1. 1 stuk
17. Akte van borgtocht voor de penningmeester, 1942 december 22. 1 stuk
- 3. Financiën**
- 3.1. Verantwoording van het financieel beheer**
- 18-22. Rekeningen van de poldermeester van de Croghten 1753-1803. 5 katernen,
1 omslag
18. 1753-1763. Met afschrift.
19. 1763-1773.
20. 1773-1783.
21. 1783-1793.
22. 1793-1803. Met bijlagen. 1 omslag
23. Rekeningen en begrotingen van de penningmeester van de polder de Croghten en Galderse Vugt, 1833-1889. Met bijlagen. 1 pak
24. Rekeningen van de penningmeester van de polder de Croghten en Galderse Vugt, 1890-1942. Met bijlagen. 1 pak
N.B. *De rekeningen en begrotingen lopen over 2*

40.	Stukken betreffende het besluit van stemgerechtigde ingelanden tot het voeren van een rechtsgeding tegen Cornelis Claessen, wegens het ongeoorloofd weggeven van gemaaid gras aan de Crogtdijk, 1866.	1 omslag
41.	Akte van afstand van het uitsluitend visrecht door ingelanden, 1881 mei 1.	1 stuk
42.	Legger van de waterleidingen, waarvan de loop zich tot het waterschap bepaalt, 1888. Concept.	1 stuk
43.	Processen-verbaal van gehouden schouwvoeringen, 1888 en 1891.	1 omslag
44.	Onderhandse overeenkomst met het Rijk, waarbij het recht van aardhaling op zekere percelen wordt afgestaan, 1912 juni 17. <i>N.B. Met goedkeuringsbesluit van de Minister van Waterstaat, 1912 juli 3.</i>	1 stuk
45.	Akte van verpachting van de jacht, 1934 juli 1.	1 stuk
46.	Akte van afstand van het jachtrecht door de ingelanden, 1936.	1 stuk

CONCORDANS

1. T 394g	24. B 13
2. B 5, T 394b	25. B 14
3. B 5	26. B 15
4. B 5	27. B 16
5. B 5	28. B 17
6. B 6, T 394c, T 2542	29. B 18
7. B 4	30. B 19
8. B 1	31. T 395
9. B 2	32. B 24
10. B 3	33. T 394d
11. T 2541	34. B 20
12. B 10, T 394a	35. B 21
13. B 9	36. B 22
14. B 7, T 2544	37. B 23
15. B 8	38. B 25
16. B 12	39. T 394h
17. B 11	40. T 394f
18. T 121, T 396	41. B 26
19. T 122	42. T 537
20. T 122a	43. B 27
21. T 784	44. B 28
22. T 785, T 786	45. B 29
23. T 393, T 394i	46. B 30

jaren: 1890/1891-1902/1903 van 1 jan t/m 31 dec; 1904/1906 van 1 jan t/m 30 juni en 1906/1908-1942/1944 van 1 juli t/m 30 juni. Van de dienstjaren 1902/1903 en 1938/1940 zijn alleen de bijlagen bewaard gebleven.

25.	Begrotingen, 1890/1891-1942/1944. N.B. Zie noot bij inv.nr. 13.	1 omslag
26-29.	Journalen of kasboeken van de penningmeester, 1904-1940. 26. 1904 jan. 1 - 1906 juni 30. 27. 1906 juli 1 - 1914 juni 30. 28. 1914 juli 1 - 1922 juni 30. 29. 1922 juli 1 - 1940 juni 30.	4 deeltjes
30.	Processen-verbaal van opneming der boeken en kas, 1905-1943.	1 omslag
	3.2. Heffingen	
31.	Kohieren van het dijkschot en sluisgeld voor de polder de Crogt en Galderse Vugt, 1833-1842.	1 omslag
32.	Kohieren van de omslag over het waterschap, 1843-1849, 1851, 1855, 1861 en 1881. N.B. Voor de kohieren van de omslagen van jongere datum zie de bijlagen van de rekeningen.	1 omslag
33.	Dwangbevel voor Elisabeth Vlamings wegens achterstallige lasten over het jaar 1849, 1851 september 20.	1 stuk
34-36.	Leggers van de hectarentalen, 1881 - ca. 1935. 34. Stand van zaken op 1881 januari 1. 35. Opgemaakt ca. 1920. 36. Opgemaakt ca. 1935.	3 katernen
37.	Lijsten van percelen vallende in het waterschap, 1928-1934.	1 omslag
	4. Eigendommen en waterstaatkundige werken	
38.	Besluit van de Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Brabant, waarbij in het geschil met de gemeente Teteringen het Waterschap wordt gelast de sluis in de Crogtdijk te repareren, 1835 mei 26. Authentiek gelijktijdig afschrift.	1 stuk
39.	Besluit van de Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Brabant op het rekest van Adriaan Kanters, Damatus Leenaerts en Hendrik Boomaars om schadevergoeding van het waterschap wegens aardhaling, 1846 dec 22. Met bijlage.	2 stukken